

In memoriam prof. dr. sc. Josipu (Marijanu) Osliću (1953. – 2026.)

Nenad Malović¹

Mons. prof. dr. sc. Josip (Marijan) Oslić preminuo je u Zagrebu, 9. siječnja 2026. godine u 73. godini života i 47. godini svećeništva. Kao profesor i svećenik obnašao je brojne službe na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (KBF) i u Zagrebačkoj nadbiskupiji.

Josip Oslić rođen je 28. kolovoza 1953. godine u Mihovljanu (Hrvatsko zagorje). Osnovnu školu pohađao je u rodnom mjestu, a klasičnu gimnaziju završio je u Zagrebu u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji kao sjemeništara Međubiskupijskog sjemeništa na Šalati. Ispit zrelosti položio je 1972. godine a potom je upisao Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.²

Prvo kucanje: prof. dr. sc. Josip Oslić

Dr. sc. Josip Oslić znanstvenu i nastavnu djelatnost razvijao je kao zaposlenik Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Nakon jednogodišnjeg studija na KBF-u (1972. – 1973.) zapažen je kao nadaren student te je filozofsko-teološki studij nastavio na Sveučilištu Leopold-Franzen u Innsbrucku (Austrija). Na Teološkom fakultetu u Innsbrucku postigao je 1979. godine ma-

¹ Sveučilište u Zagrebu Katolički bogoslovni fakultet.

² Činjenični dijelovi životopisa prof. dr. sc. Josipa Oslića, uz manje intervencije, preuzeti su iz: Dodlek, Ivan, Nenad Malović i Željko Pavić (ur.). 2018. *Religija između hermeneutike i fenomenologije. Zbornik u čas prof. dr. sc. Josipu Osliću povodom 65. godine života*, 521-523. Zagreb: Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Kršćanska sadašnjost. Ondje je dostupna i bibliografija do 2018. godine na str. 525-530.

gisterij iz teologije – magistarski rad naslovljen je *Gerhard Ebeling im Gespräch mit Hans Albert. Die Sindlinger Diskussion über Theologie*. Nakon završetka studija teologije u Innsbrucku je nastavio studij filozofije, gdje je 1980. godine postigao magisterij iz filozofije – magistarski rad nosi naslov *Die Marx'sche Anthropologie im Denken des neomarxistischen Autors der Zagreber Praxis Gruppe* Gajo Petrović. Na istom je fakultetu u Innsbrucku obranio doktorsku disertaciju pod naslovom *Philosophische Grundlegung der Ethik bei Wladimir Solowjew*. Za doktora filozofije promoviran je 1983. godine. Doktorska disertacija nostrificirana je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1993. godine kao odgovarajuća doktorskoj diplomu društvenih, humanističkih i teoloških znanosti iz područja filozofije. Disertacija je prevedena na hrvatski jezik i objavljena 1994. godine kao 80. knjiga u Biblioteci *Filozofska istraživanja* pod naslovom *Utemeljenje etike kod Vladimira Solovjeva*.

Odlukom Fakultetskog vijeća Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 1992. godine izabran je za gosta predavača na Katedri filozofije. Za asistenta na Katedri filozofije KBF-a izabran je 1993. godine. Kao zaposlenik KBF-a upisan je u Upisnik znanstvenika na Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske pod brojem 207386. Za člana Stručnog povjerenstva pri Ministarstvu prosvjete i športa Republike Hrvatske za izradu srednjoškolskih udžbenika iz etike imenovan je 1996. godine. Iste godine postaje članom Hrvatskoga filozofskog društva, 1997. godine izabran je za člana Upravnog odbora Hrvatskog filozofskog društva, a 1999. godine za dopredsjednika društva. U sklopu održavanja međunarodnog znanstvenog simpozija Dani Frane Petrića na Cresu, koji organizira Hrvatsko filozofsko društvo, dobio je 2011. godine priznanje za razvoj i promicanje te znanstveno-kulturne manifestacije u gradu Cresu.

Za docenta na Katedri za filozofiju KBF-a izabran je 1997. godine. Za pročelnika Katedre filozofije na KBF-u izabran je 1998. godine. Za izvanrednog profesora na Katedri filozofije na KBF-u izabran je 2002. godine.

Na mjesto prodekana za organizacijska pitanja i područne studije izabran je 1998. godine te ponovno 2005. godine. Za redovitog profesora (prvi izbor) izabran je 2007. godine. Ponovni izbor za vršitelja dužnosti prodekana za organizacijska pitanja i područni studij u Rijeci uslijedio je 2007. godine.

Za dekana Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu izabran je 2008. godine, a na drugi mandat 2010. godine. Redovit profesor u trajnom zvanju postaje 2012. godine.

Povodom 65. godine života njegovi učenici i suradnici u znak zahvalnosti priredili su 2018. godine zbornik radova pod naslovom *Religija između hermeneu-*

tike i fenomenologije, objavljen kao suizdanje KBF-a i Kršćanske sadašnjost, dviju ustanova u kojima je prof. Oslić ostavio dubok trag svojim marnim djelovanjem i brigom za njihov prosperitet.

Prof. dr. sc. Josip Oslić umirovljen je 2023. godine. Ulaskom u mirovinu vratio se »prvoj ljubavi« i započeo rad na knjizi o Gerhardu Ebelingu i Hansu Albertu, o čemu je pisao u svom magistarskom radu iz teologije. Nažalost, iznenadna smrt odredila je kraj njegovim istraživanjima. Objavio je ukupno tri knjige: osim već spomenutog prijevoda disertacije, u *Filosofskoj biblioteci Dimitrija Savića – Demetra* (2002.) objavio je knjigu *Izvor budućnosti. Fenomenološki i hermeneutički pristupi svijetu faktičnog životnog iskustva* te u Biblioteci Filozofska istraživanja kao 126. knjigu u nizu *Vjera i um. Neoskolastički i suvremeni pristupi* (2004.). Osim toga objavio je više od šezdeset izvornih znanstvenih radova u kojima se prije svega bavio pitanjima fenomenologije, hermeneutike, filozofske antropologije, etike te neoskolastičke i analitičke filozofije.

Drugo kucanje: mons. Josip Oslić

Mons. Josip Oslić za svećenika Zagrebačke nadbiskupije zaređen je 1979. godine. Povratkom u domovinu po završetku studija kao svećenik Zagrebačke nadbiskupije djelovao je u župnom pastoralu na nekoliko župa. Najprije kao župni vikar u Župi sv. Marka Križevčanina u Zagrebu (1984. – 1988.), a potom i kao župnik Župe sv. Ivana apostola i evanđelista u Utrini, Župe Isusova uskrsnuća u Zapruđu te Župe Središće u Zagrebu (1988. – 1993.). Službu rektora Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu obnašao je od 1993. do 2002. godine. Godine 1994. imenovan je voditeljem Radne skupine za protokol povodom prvog dolaska pape Ivana Pavla II. u Republiku Hrvatsku. Za voditelja Radne skupine za protokol povodom drugog dolaska pape Ivana Pavla II. u Hrvatsku imenovan je 1998. godine.

Godine 1998. imenovan je članom Ekonomskog vijeća Zagrebačke nadbiskupije, a 2004. godine članom Prezbiterskog vijeća Zagrebačke nadbiskupije.

Za člana pripremnog Povjerenstva druge sinode Zagrebačke nadbiskupije imenovan je 2003. godine. Za člana Odbora za obnovu zgrade Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu imenovan je 2004. godine. Kanonikom Prvostolnog kaptola zagrebačkog imenovan je 2004. godine, a biskupskim vikarom za Grad Zagreb i arhiđakonom katedralnog arhiđakonata 2004. godine. U Prvostolnom kaptolu zagrebačkom obnašao je dužnost kanonika cenzora. Službu biskupskog vikara za Grad Zagreb obnašao je do 2008. godine. Za člana Povjerenstva Zagrebačke nadbiskupije za odnose s Gradom Zagrebom imenovan

je 2004. godine. Ponovno imenovanje članom Ekonomskog vijeća zagrebačke nadbiskupije uslijedilo je 2006. godine.

Papa Benedikt XVI. odlikovao ga je, na prijedlog i zamolbu zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića, imenovanjem za kapelana Njegove Sve-tosti 2010. godine. Članom Prezbiterskog vijeća Zagrebačke nadbiskupije ponov-no je imenovan 2010. godine, a članom skupštine Kršćanske sadašnjosti 2011. godine. Od 2016. godine bio je član Nadzornog odbora za obnovu zagrebačke katedrale. Bio je član Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije.

Treće kucanje: Josip Oslić

I letimičan pogled na brojke koje označuju godine i brojne službe koje je Josip Oslić obnašao, s podsjetnikom da se svaka godina svakoga mandata sastoji od 365 dana, koji često nemaju milosti prema *condicio humana*, kod čovjeka izaziva poštovanje. U nizanju činjenica »službene« biografije ne bismo smjeli previdjeti najvažniju činjenicu, a to je da je iza svih tih službi, funkcija i položaja disao, borio se, tugovao i veselio se čovjek Josip Oslić, svjestan i svojih ograničenosti i svojih mogućnosti, i svoje grešnosti i svog poziva na svetost. Bio je čovjek uronjen u svakodnevnu zbilju isprepletenu i oštrim i blagim nitima i čovjek koji je u toj zbilji zbiljski nastojao uvijek birati i plesti život nitima koje će svima s kojima je živio pomoći da ih dotakne više dobrote i blagosti. Kao pročelnik Katedre filozofije, premda je bio »šef«, nikad nije nametao svoje ideje i planove snagom autoriteta, nego je uvijek strpljivo, gotovo očinski, nastojao zajedno sa suradnicima pronaći najbolje rješenje. Bio je otvoren za raspravu i prihvaćao argumente i mišljenja mlađih i neiskusnih, ne zatvarajući se prema novim hori-zontima pri čemu se jasno vidjelo da se nije dao zarobiti svojim egom, niti od onih koji su mu »dužni« nametljivo učiniti svoje kopije. Niti kao dekan nije provodio ono na što ima »pravo«, nego je uvijek birao teži put razgovora i ponekad »beskrajnih rasprava«, nastojeći sačuvati dostojanstvo svake osobe i onda kad bi sam predmet rasprave »podigao emocije« do krajnjih granica. Njegova ozbiljnost i odgovornost za ono što mu je kao dekanu bilo povjereno nisu zasjenile njegovu vedrinu i duhovitost. Štoviše, te njegove karakteristike nerijetko su bile ključne za »popuštanje napetosti« i stvaranje ozračja bliskosti i dobre volje. Na tuđu zločestoću, i onda kad ga je ona vidno i »čujno« boljela, radije je ostajao dužan nego uzvraćao istom mjerom. I izvan fakulteta znao je okupljati ljude iz »svih tabora«. Vrata njegova doma bila su otvorena i uživao je u prilikama kad je mogao pokazati svoju gostoljubivost. Bilo mu je stalo do svakog čovjeka. Za njega nisu postojali »naši« i »vaši«, nego je u svakom čovjeku

nastojao vidjeti Drugoga (napisano velikim početnim slovom!), čak i onda kada to, gledajući »objektivno«, nije bilo lako. Ono što je pisao baveći se Lévinasom nije bilo samo mrtvo slovo na papiru, nego je u svakodnevnom životu otkrivao Drugoga kao biće za koje je bio odgovoran i kojemu je odgovarao. Takav stav imao je i prema kolegama profesorima i prema studentima. Još uvijek se – i to zasigurno neće prestati – prepričavaju sjećanja na susrete s njime, anegdote iz različitih situacija kao i njegove izjave koje su već postale antologijske: od one famozne »svemoćnosti fakultetskog vijeća« do »nema veze«.

Kao vjernik Josip Oslić itekako je bio svjestan da je smrtnan i grešan čovjek. I kao takav bio je svjestan i svoje ljudske zadaće naspram Stvoritelja. U svom radu »Heideggerovi rani pristupi Pavlovu razumijevanju 'praksćanske religioznosti'«, objavljenom u prvom broju *Bogoslovske smotre* 2000. godine, na 88. stranici Josip Oslić piše: »Paruzija prema Heideggeru tematizira dva ključna problema. Prvi se odnosi na pitanje *kako* paruzije s obzirom na one koji su već usnuli u Gospodinu te Kristov ponovni dolazak više neće doživjeti u ovomosti, dok se drugi odnosi na ono vremensko *kada* se treba paruzija dogoditi. Iz pitanja *kako* trebalo bi postati razvidno na koji način Pavao doživljava ovu problematiku; ona se očito ne može riješiti strogim znanstveno-teorijskim pristupima i metodama, nego mogućnost rješenja ovoga pitanja treba očito potražiti u vjeri koja karakterizira čovjekovo egzistencijalno stanje pred Bogom. Vjera postaje čovjekov izvorni egzistencijal pomoću kojega čovjek ostvaruje svoj temeljni odnos prema Bogu kao nadnaravnoj zbilji. [...] Ako čovjeka karakterizira egzistencijalna otvorenost njegova bića, onda ona nadilazi i samu granicu smrti. Vjera ne samo da priprema čovjeka za otvorenost, ona jest otvorenost za Boga i za susret s Bogom.«

Vjerujemo da je vjera i egzistencijalna otvorenost bića Josipa Oslića naišla na otvorena vrata i susrela se s Onim prema kojemu ga je cijeli život vodila.³

³ Premda među povjesničarima o starosti carske ukopne ceremonije ne postoji slaganje, poznato je da su u novije vrijeme prema njoj ukopani carica Zita te Otto von Habsburg i njegova supruga Regina. Riječ je o sprovodnoj ceremoniji za članove carske obitelji Habsburgovaca, čija se tijela polažu u carsku grobnicu u kapucinskoj crkvi u Beču. Prema toj ceremoniji, lijes se zaustavlja pred zatvorenim vratima kapucinske crkve, a sudionik pogrebne povorke za to određen s posebnim štapom kuca na vrata crkve. Iz crkve se čuje pitanje: »Tko traži ulaz?« Na to onaj koji kuca nabraja sve titule pokojnika, poslije čega kapucin odgovara: »Ne poznajem ga!« Isto se ponavlja i nakon drugog kucanja. Nakon trećeg kucanja, na pitanje »Tko traži ulaz?« onaj koji kuca imenu pokojnika dodaje samo: »Smrtnan i grešan čovjek!«, dakle, bez ikakvih stečenih titula. Tek nakon takva odgovora kapucin odgovara: Neka uđe!, otvaraju se vrata crkve i dopušta se ulazak pogrebne povorke s tijelom pokojnika.